

BANSKÁ BYSTRICA, 12.08.2024

231 strán o zlatníctve

Dominantnou témou publikácie *Zlatníctvo v meste Banská Bystrica v 18. a 19. storočí* sa stáva, ako napovedá názov, zlatníctvo. V tomto období fungovalo v meste niekoľko desiatok zlatníckych majstrov, ktorých spájali profesijné, rodinné aj priateľské väzby. V získaných informáciách hlavne v archívnych dokumentoch a depozitároch domácich a zahraničných múzeí, sa získané faktografické informácie doplnili aj o vybrané zlatnícke diela významných majstrov. Na čitateľa tak na ploche 231 strán čaká v priereze dvoch storočí život 45 z nich. V histórii Banskej Bystrice ide o prvé takto komplexne zmapované remeslo.

Stredoslovenské múzeum – kultúrna inštitúcia Banskobystrického samosprávneho kraja uvedie do života 12. septembra o 17:00 hod. v Thurzovom dome novú publikáciu Filipa Glocka *Zlatníctvo v meste Banská Bystrica v 18. a 19. storočí*.

Zlatníctvo nie je len jedným z najstarších umení, ktoré človek poznal a praktizoval. Je aj jedným z najpozoruhodnejších umení z hľadiska rozmanitosti aplikácií a jedným z najkomplikovanejších z hľadiska použitých remeselných techník. Zlatníctvo v Banskej Bystrici bolo doteraz mimo hlavnej oblasti vedeckého výskumu a bádania. Odborná vedecká činnosť v archívoch, cirkevných inštitúciách, matrikách či domácich aj zahraničných múzeách uskutočnená pre zámery tejto publikácie, spolu aj s rozborom vybraných zachovaných diel miestnych zlatníckych majstrov, priniesli mnoho nových, neznámych a zaujímavých informácií a faktov.

„Už pri vzniku monografie o Samuelovi Libayovi (2018), významnej osobnosti uhorského zlatníctva 19. storočia pôsobiaceho v Banskej Bystrici, som mal k dispozícii množstvo materiálu o zlatníkoch a ich dobe. Počas koncipovania práce a bližšieho kontaktu s tematikou Libayových spolupútnikov dozrelo vo mne presvedčenie, že ďalšie stopy v nepoznanej histórii by sa mali pomaly odkrývať a získavať nové informácie o doteraz bielych miestach na remeselnej mape mesta. Na mieste je legitímna otázka, prečo publikácia o zlatníctve a zlatníkoch v Banskej Bystrici nevznikla v chronologickom slede, a to od prvých doložených informácií v 14. storočí až po obdobie, kedy cechy ako také v 19. storočí postupne zanikli, až v roku 1872 oficiálne zanikli,“ hovorí autor publikácie Filip Glocko.

Monografia podrobne zachytáva remeselné a osobné životné príbehy banskobystrických zlatníckych majstrov, ich tovaršov a učňov. Kompletný prehľad zlatníkov, z ktorých mnohí nepochádzali z Banskej Bystrice, ale do Banskej Bystrice sa prišli učiť k významným osobnostiam banskobystrického cechu, dopĺňajú aj ženy – zlatníčky. I keď o zlatníčky v pravom slova význame nešlo. Doménou žien boli v tomto období najmä domáce práce, zlatníčkami sa stali väčšinou už ako vdovy, pokračovateľky prác svojich manželov.

„Práve množstvo získaných informácií o zlatníkoch libayovskej éry bolo pre mňa rozhodujúce pri rozhodovaní sa a následnom spracovávaní historicky aj odborne vzácneho dokumentačného materiálu. Na základe relevantných údajov o všetkých zlatníckych majstroch v cechu po dobu dvoch storočí – v tomto prípade v 18. a 19. – dokumentuje publikácia nielen ich pracovný, ale aj osobný a spoločensky aktívny život. Zároveň je obohatená aj o rozbory a fotodokumentáciu vybraných diel, demonštrujúcich majstrovstvo banskobystrických zlatníkov, ako aj súpisy dohľadaných diel doma a v zahraničí. Pre mňa, ako autora, historika a hrdého obyvateľa mesta Banská Bystrica, je to nielen potrebné, ale z hľadiska môjho profesijného zaradenia aj povinné a prestížne, aby sme mali v histórii mesta zdokumentované exkluzívne remeslo v rozpätí viac ako 600 rokov. Remeslo, ktoré právom získalo v priebehu svojej histórie označenie – umenie“, dopĺňa Filip Glocko.

Publikácia dopĺňa vo svojom kontexte aj práve otvorenú medzinárodnú výstavu SAMUEL LIBAY – majster filigránu v Thurzovom dome. Zaujímavosť si ju môžu zakúpiť vo všetkých troch expozíciách Stredoslovenského múzea.

Mgr. Dana Kurtíková

PR manažér Stredoslovenského múzea

email: kurtikova@ssmuzeum.sk

mobil: +421 911 055 330

tel.: +421 484 125 897